

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2012-07-31
Meddelad i
Linköping

Mål nr
3953-12
Enhet 2

KONKURRENSVERKET	
2012 -08- 0 2	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

SÖKANDE

Axelssons Trafikskolor AB, 556174-3765
Nygatan 12
731 30 Köping

MOTPART

Katrineholms Kommun, Upphandlingsenheten
641 80 Katrineholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 89094

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 10 00
E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Katrineholms Kommun och Vingåkers kommun genomför i samverkan en upphandling avseende utbildning av personal i EcoDriving (sparsam körning för personbil) *Utbildning EcoDriving*, Dnr: KS/2012:127-055 (upphandlingen). Upphandlingen utförs av Katrineholms kommun, Ekonomi- och upphandlingskontoret (kommunen) och genomförs genom förenklat förfarande enligt LOU. Upphandlingen avser ett ramavtal för två år från kontraktstecknandet med möjlighet till förlängning ytterligare ett plus ett år med oförändrade villkor. Den anbudsgivare som lämnat den lägsta totalkostnaden per deltagare tilldelas kontraktet. Enligt tilldelningsbeslut den 11 juni 2012 antog kommunerna det anbud som lämnats av Trafikcenter Scantec AB (Scantec).

Axelssons Trafikskolor AB (Bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att rätten ska ålägga kommunen att vidta rättelse i form av att vinnande anbud ska förkastas som ett orent anbud.

Kommunen motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Bolaget

Bolaget anser att vinnande anbud inte uppfyller kravet avseende miljöbil under punkten 3.6 i förfrågningsunderlaget och således ska förkastas och inte komma till nästa steg i processen. Enligt sammanställning över anbuden i upphandlingen så har det vinnande anbudet angett fordon med utsläppsvärden långt över det efterfrågade enligt punkten 3.6. Enligt upphandlingsrapporten gör ansvariga upphandlare bedömningen att inkomna anbud uppfyller de formella kraven samt angivna villkor, kriterier och

skall-krav. Vidare anges att anbuderna har utvärderats i enlighet med vad som angivits i förfrågningsunderlaget. Detta anser bolaget vara felaktigt. Om kravet på miljöbil inte gäller så ifrågasätter bolaget varför det finns med i förfrågningsunderlaget. Kommunen har det som en enskild punkt i förfrågningsunderlaget samt att man dessutom har en bilaga som påvisar vägtrafikskattelagen och en textruta på anbudsblanketten där anbudsgivarna ska uppge utsläppsvärdena på de fordon man ska använda i utbildningen. Bolaget ifrågasätter om detta är ett korrekt utformat förfrågningsunderlag samt om det är miljömässigt riktigt.

Kommunen

Kommunen har granskat inkomna anbud enligt föreskrifterna i anbudsförfrågan och anser att det vinnande anbudet uppfyller de krav som ställts i anbudsförfrågan. I förfrågningsunderlaget, punkt 3.6, har kommunen beskrivit vad som avses med en miljöbil. Leverantörerna har även haft möjlighet att i anbudet ange utsläppsnivåer från de bilar som ska användas i utbildningen. Dessa skrivningar är dock inte kopplade till några krav, och påverkar inte utvärderingen. Rubriken till punkt 3 i förfrågningsunderlaget lyder: ”Beskrivning och krav på upphandling av EcoDriving utbildning”. Avsikten med denna lydelse på huvudrubriken är att uppmärksamma anbudsgivare om att det finns både skall-krav och beskrivningar i underrubriker till denna rubrik. Skrivningen rörande miljöbil i 3.6 är inte ett skall-krav utan endast en beskrivning. Av anbudsblanketten framgår att det endast är en redovisning av de fordon som kommer att användas under utbildningen, och redovisningen är inte kopplad till något utvärderingskriterium. Av den anledningen har kommunen ansett att vinnande anbud uppfyller kommunens krav i upphandlingen. Kommunen anser att vad bolaget anfört inte är grund för rättelse då kommunens utvärdering av inkomna anbud varit korrekt.

Scantec

När man först läser igenom förfrågningsunderlaget kan man förledas att få ett intryck av att upphandlande enhet efterfrågar miljöfordon, men vid en närmare granskning framgår klart att inget sådant skall-krav återfinns i dokumentationen. Upphandlande enhet har förvisso angett hur miljöfordon definieras, men inte någonstans är det angett att miljöfordon är ett skall-krav i utförandet av upphandlat uppdrag.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Lagtext m.m.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Det framgår vidare att principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet ska iakttas vid upphandlingar.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt lagens 16 kap. 6 § besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förfrågningsunderlag

3.6 Fordon

- Fordonen ska uppfylla säkerhetskraven för krockskydd med minst fyra stjärnor vid provning enligt Euro NCAP (European New Car Assessment Programme) eller motsvarande krav. Alla testade bilmodeller finns på www.euroncap.com

- Med miljöbil avses en personbil som uppfyller kraven för befrielse från fordonsskatt enligt 2 kap. 11 a § vägtrafikskattelagen (2006:227).
- Om kommunerna så begär ska leverantören inom en vecka kunna redovisa fordonsuppgifter för de fordon som är aktuella för uppdraget.
- Fordon som används i utbildningen ska vara utrustade med kördata för att kunna mäta deltagarnas körekonomi samt för att kunna kartlägga de individuella faktorer som påverkar bränsleförbrukningen.
- Leverantören ska vid utförandet av uppdraget använda bildäck utan märkningspliktiga oljor, t.ex. HA-oljor.
- Fordonet ska vara manuellt växlad.

3.2 Målsättning

Målet med utbildning i EcoDriving, sparsam körning, är att deltagarna efter avslutad utbildning skall ha fått en ökad förståelse för hur körsätt och teknik påverkar körningens bränsleförbrukning och säkerhet samt förstå trafikens inverkan på miljö och hälsa.

Utbildningen skall även ge kunskap om olika drivmedels klimat- och miljöpåverkan och olika miljöklasser/modeller på miljöbilar. I utbildningen skall delarna praktik och teori ingå. Diplom eller intyg skall erhållas efter genomförd utbildning.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Bolaget har gjort gällande att den vinnande anbudsgivaren Scantec inte uppfyller de i förfrågningsunderlaget uppställda skall-kraven eftersom Scantec inte har redovisat miljöfordon i sitt anbud.

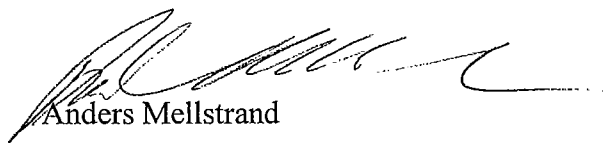
Vid offentlig upphandling gäller bl.a. krav på att upphandlingar ska genomföras på ett öppet sätt i vilket får anses ligga att förfrågningsunderlaget ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen.

Under punkten 3.6, Fordon, i förfrågningsunderlaget framgår ett antal skall-krav som de fordon som ska användas i utbildningen måste uppfylla. En av delpunkterna avser en beskrivning av vad som avses med miljöbilar. Utifrån vad som framgår av förfrågningsunderlaget och då främst punkten 3.6 finner rätten att underlaget är så otydligt formulerat att det inte varit möjligt för anbudsgivarna att med tillräcklig grad av säkerhet avgöra huruvida den upphandlande myndigheten uppställt krav på miljöbilar eller inte.

Mot bakgrund av ovan anförda finner rätten att upphandlingen brister i förutsebarhet och transparens. Det faktum att kommunen brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU på angivet sätt, kan anses ha medfört eller komma att medföra att bolaget lidit eller kommer att lida skada. Det finns därmed skäl för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU.

Rätten har i förevarande situation att välja mellan att upphandlingen ska göras om eller rättas (jfr RÅ 2005 ref. 47). Eftersom felet påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede, är inte en rättelse möjlig och upphandlingen ska därför göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU).

Anders Mellstrand

Föredragande har varit Andrea Ritzer.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU